

Talleyrand var gejstlig, og Biskop Monrad manglede ingenlunde hverken Verdensklogskab eller Tankens og Ordets Snille og Snildhed. Men der var tillige noget fantastisk i hans Sind, der bragte Forstyrrelse baade i hans Egenvurdering og i hans Vurdering af Personer og Forhold, Maal og Midler, et Fantasteri, som vildførte ham selv og hans Fædreland.

Marcus Rubin.

Nyt fra historisk Videnskab i Ind- og Udland.

Den 6. August 1913 døde Overretssagfører Dr. Ludvig Holberg (f. 1847). Han var Forfatter af flere Skrifter om Danmarks offentligretlige Forhold og om Lovkilderne i Middelalderen, saaledes *Kong-Valdemars Lov*, *Dansk Rigslovgivning*, *Dansk og Fremmed Ret*, *Konge og Danehof i det 13. og 14. Aarhundrede I.*, *Kirke og Len under Valdemarerne*. De have vist Dr. Holbergs Skarpsindighed; ved hans Kendskab til fremmed, især kanonisk Ret lykkedes det ham at fremdrage hidtil oversete Synspunkter for Betragtningen af dansk Statsforfatning og af dansk Rets Stilling til og Paavirkning af fremmed Ret i Middelalderen.

J. S.

Den aandfulde tyske Retshistoriker og Strafferetslærer Richard Loening, født d. 17. Aug. 1848, Professor ved Universitetet i Jena, døde d. 18. Sept. 1913. Som Retsforsker tilhørte Loening den historiske Skole. Hele hans selvstændige og kloge Forfattervirksomhed gennemsyres af den Grundtanke, at en virkelig Erkendelse af Rettens Væsen, en rigtig Opfattelse af Retsbegrebernes sande Indhold kun er mulig ad historisk, genetisk Vej, han forkaster enhver spekulativ Behandling af Retten, ethvert Forsøg paa at konstruere dens Principer ud fra den subjektive Fornuft. Hans første Arbejder vare rent retshistoriske, saaledes Afhandlingen *Ueber Ursprung und rechtliche Bedeutung der in den altdeutschen Urkunden enthaltenen Strafklauseln* (Strassburg 1875), af Interesse for nor-

disk Videnskab allerede af den Grund, at den fremkaldte den svenske Retshistoriker Wilhelm Sjögren's skarpsindige Værk *Ueber die Römische Conventionalstrafe und die Strafklauseln der fränkischen Urkunden* (Berlin 1896), og de righoldige og grundige *Der Vertragsbruch und seine Rechtsfolgen. I. Der Vertragsbruch in deutschen Recht* (Strassburg 1876) og *Der Reinigungseid bei Ungerichtsklagen im Deutschen Mittelalter* (Heidelberg 1880), hvori han fastslaaer Renselsesedens subsidiære Karakter. Loening's senere Forsken var viet Strafferetten. Med stor Energi og omfattende Lærdom stillede han sig i Brechen for sin Retsopfattelse i den fortrinlige Afhandling *Über geschichtliche und ungeschichtliche Behandlung des deutschen Strafrechts* (Zeitschr. f. d. ges. Strafrechtswissenschaft III, 1883), hvori han holdt Afregning med Hegel og skarpt og interessant paaviste den Hegelske Filosofis overvældende, aabenlyse eller skjulte, Indflydelse paa den hidtidige Behandling af Strafferetten, i sin fine Prorektoratstale *Über Wurzel und Wesen des Rechts* (Jena 1907) o. a., ligesom han drog Konsekvenserne deraf i sit stort anlagte Værk *Geschichte der strafrechtlichen Zurechnungslehre* (Jena 1903), af hvilket han kun naaede at udgive første Bind, der omhandler Tilregneligheds læren hos Aristoteles. Loening's Aandslivlighed og Kundskabsfyldte gav sig ogsaa litterære Udslag udenfor Retsvidenskaben. Han var en Kender og Dyrker af Shakespeare. I *Die Hamlet-Tragödie Shakespeares* (Stuttgart 1893) søgte han at godtgøre, at Hamlets Karakter og Optræden af Digteren er begrundet i hans melankolsk-koleriske Temperament, hvis Ejendommeligheder bunde i bestemte fysiologiske Aarsager.

Frantz Dahl.

Professor M. Cl. Gertz's Udgave af *Vitæ Sanctorum Danorum* (1908—12) er nu naaet til sin Afslutning, og „Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie“ har kunnet føje et nyt Skrift til den lange Række af vigtige Arbejder, som det har offentliggjort. Ved den foreliggende Udgave ere mange gamle Munkeskrifter blevne tekstkritisk rensede af en Mesterhaand som Prof. Gertz's, og de ere derved komne til at staa